

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **D. K.**, zast. JUDr. Tomášem Absolonem, advokátem, se sídlem v Praze 4, Ke Kašně 272/24, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 5. 2005, č. j. 14 Az 393/2003 - 33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupce stěžovatele JUDr. Tomáše Absolona, advokáta, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 5. 9. 2003, č. j. OAM-5125/VL-19-P08-2002. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 ani § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti požádal i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu zejména namítal porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1, § 46 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Konkrétně uvedl, že vlast opustil z důvodů náboženských a národnostních – je korejské národnosti, baptistického vyznání - jakož i z důvodu mimořádně tíživých životních okolností s vědomím bezvýchodnosti své situace. V zemi původu pocíťoval ze strany většinového etnika neustálý psychický tlak i verbální násilí, motivovaný národnostní nesnášenlivostí, přičemž ze strany státních orgánů, které mají dbát na dodržování formálně zaručených standardů práv člověka, nelze očekávat reálně účinnou pomoc a ochranu, neboť tyto orgány tolerují nejrůznější projevy diskriminačního jednání vůči občanům nekazašského původu. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ústí nad Labem v napadeném rozsudku, obdobně jako žalovaný správní orgán, dospěl k závěru, že stěžovatel v řízení o azylu neuváděl důvody podřaditelné pod ust. § 12 zákona o azylu, tj. netvrdil, že by v zemi původu byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, nebo že měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Stejně tak krajský soud neshledal naplnění důvodů vymezených v § 13 odst. 1 či 2 zákona o azylu či § 14 zákona o azylu. Hodnocení provedené správním orgánem shledal krajský soud jako dostatečné, rovněž tak v postupu správního orgánu nezjistil pochybení a v žádné z námitek stěžovateli nepřisvědčil. Z těchto důvodů pak dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že při projednávání žádosti o azyl došlo k pochybení správního orgánu, neboť nebyl zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci, důkazy, které si správní orgán opatřil nebyly úplné a dále, že rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů. Podle stěžovatele chybí logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro něj. Vydané rozhodnutí je tak podle stěžovatele na základě porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 správního řádu nezákonné. Stěžovatel uvádí, že mu bylo vyhrožováno i fyzickou likvidací, a že byl vyzýván, aby opustil zemi. Poukázal na to, že pokud by byl schválen zákon o muslimském náboženství, mohlo by pro stěžovatele být již pozdě. Stěžovatel dále poukázal na obsah a zaměření Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, čl. 43 a čl. 53.

Na základě uvedených skutečností stěžovatel požadoval, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení; rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, o ustanovení právního zástupce, osvobození od soudních poplatků a ustanovení tlumočníka do ruského jazyka.

Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 8. 2005, č. j. 14 Az 393/2003 - 46 byl stěžovateli ustanoven právní zástupce – JUDr. Tomáš Absolon, advokát, se sídlem v Praze 4, Ke Kašně 272/24.

Prostřednictvím ustanoveného zástupce stěžovatel v doplňku kasační stížnosti zejména uvedl, že z důvodu, že je cizím státním příslušníkem nebyl schopen (sám) uplatňovat řádně a včas svá práva v řízení. Zdůraznil, že neporozuměl ani poučením učiněným soudem v řízení a nebyl navíc poučen o právu požádat o ustanovení zástupce s uvedením

všech podmínek stanovených § 37 s. ř. s. (správně zřejmě mělo být uvedeno § 35 s. ř. s., pozn. Nejvyššího správního soudu), čímž došlo k porušení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Rovněž tak namítal, že krajský soud nesprávně zjistil a posoudil skutkový stav věci, pokud jde o pronásledování a vyhrožování jeho osobě. Vyslovil přesvědčení, že skutečnost konstatovaná krajským soudem, že nebyl v zemi původu trestně stíhán, ještě sama o sobě neznamená, že nebyl diskriminován v běžném životě, přičemž není zřejmé, zda toto jednání pocházelo jen od soukromých osob. Doplnil, že se na státní orgány neobracel z důvodu, že v ně ztratil důvěru (jeho podněty nebyly prověřovány a v zemi panuje vysoká korupce). S odkazem na výše uvedené pak dovozoval takové vady řízení, které měly za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé a tím bylo porušeno jeho základní právo na spravedlivé řízení ve věci. Požadoval zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovil souhlas se závěry soudu a neshledal důvodnost uváděných námitek. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu na území, pokud předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany. Vízum za účelem strpění pobytu nelze udělit, pokud cizinec podává opakovaně kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, ačkoliv již o kasační stížnosti proti tomuto rozhodnutí bylo pravomocně rozhodnuto, nebo pokud cizinec na území pobývá na základě povolení k pobytu podle zvláštního právního předpisu. Časovou platnost víza za účelem strpění pobytu stanoví policie na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na dobu 1 roku. Na žádost cizince, není-li řízení o kasační stížnosti ukončeno, může být doba platnosti víza za účelem strpění pobytu prodloužena, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Napadené rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud přezkoumal v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,*

jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, tak vnímá právo na azyl toliko jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že stěžovatel podal dne 9. 11. 2002 návrh na zahájení řízení (žádost) o udělení azylu, ze kterého vyplynulo, že ve vlasti nemohl získat zaměstnání, vládne tam korupce. Nábožensky přísluší k baptistům, kteří jsou považováni v Kazachstáně za sektu. V dotaznících, např. při žádosti o práci, musel uvádět náboženství. Do práce jej nevzali a otevřeně mu nikdy neřekli proč. Stěžovatel je toho názoru, že překážkou mohlo být jeho náboženské vyznání a jeho národnost. Neznámí lidé jej neustále telefonicky obtěžovali a vyhrožovali mu, že jej zabijí a vyháněli jej z Kazachstánu. Příčinu mu však neřekli. Nikam se o pomoc neobracel, protože se obával, že se tak jeho situace ještě zhorší. O azyl stěžovatel požádal také proto, že nemůže na území České republiky pobývat ilegálně. V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu ze dne 14. 4. 2003 uváděl do značné míry obdobné skutečnosti jako v žádosti. Dále uvedl, že je korejské národnosti, v Kazachstánu neviděl svoji budoucnost, problémy měl již při studiu. Je zde rozšířena korupce, a má zato, že všechny jeho problémy souvisel s jeho vyznáním a národností. Obával se i nového zákona, který měl muslimskému náboženství přiznat větší práva než ostatním náboženstvím.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, jakož i to, že se se svými problémy účinně neobrátil na místní orgány, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu; Nejvyšší správní soud s těmito závěry rovněž souhlasí a odkazuje na ně.

Konkrétnímu tvrzení stěžovatele v doplnění kasační stížnosti o tom, že *jeho podněty nebyly dostatečně prověřovány, čímž ztratil důvěru ve státní orgány a neobracel se na ně*, za situace, kdy ze spisu nevyplynulo, že by se na státní orgány Kazachstánu někdy obrátil (v předchozím řízení výslovně uváděl, že se se svými problémy na státní orgány neobrátil), a tedy logicky za situace, kdy nebylo co prověřovat, tak Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit. To tím spíše, že jak stěžovatel výslovně v kasační stížnosti uvádí, sám není schopen určit, zda jeho „napadání neznámými lidmi“ bylo jednáním „soukromých osob“.

K obecným námitkám, že při projednávání žádosti o azyl došlo k pochybení správního orgánu, neboť nebyl zjištěn přesně a úplně skutkový stav věci, důkazy, které si správní orgán opatřil nebyly úplné a dále, že rozhodnutí nevyplyvá ze zjištěných podkladů, tj. podle stěžovatele chybí logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro něj a vydané rozhodnutí je tak podle stěžovatele na základě porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 správního řádu nezákonné, uvádí Nejvyšší správní soud, že dospěl k závěru,

že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy a údajů uváděných stěžovatelem. Nelze tak přisvědčit uváděným námitkám stran nedostatečně, resp. nesprávně zjištěného stavu věci. Nejvyšší správní soud odkazuje na závěry žalovaného správního orgánu, resp. soudu se kterými se plně ztotožňuje.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal v dané věci podřaditelnost případu stěžovatele obsahu Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, konkrétně označených čl. 43 a čl. 53 označené Příručky, přičemž tato příručka má navíc toliko doporučující charakter.

Pokud jde o námitku, že stěžovateli hrozilo zhoršení jeho postavení v zemi původu v důsledku připravovaného zákona o náboženství, tou se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť taková situace nenastala a není tak ani zřejmý, či odvoditelný, její reálný dopad na situaci stěžovatele.

K dalším námitkám stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že skutečnost, že je v České republice cizím státním příslušníkem sama o sobě neznámá, že nemůže uplatňovat řádně a včas svá práva účastníka řízení. Nejvyšší správní soud v této věci odkazuje na svou konstantní judikaturu, ze které vyplývá, že *povinnost ustanovit tlumočníka účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, vzniká soudu pouze tehdy, pokud účastník o to požádá a pokud by pro jazykovou bariéru nemohl účinně obhajovat svá práva v řízení před soudem. Potřeba tlumočníka musí být přitom zcela zjevná a sama vyjít v řízení najevo* (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, č. j. 4 Azs 261/2004 - 57; www.nssoud.cz). Za situace, kdy stěžovatel podal žalobu i kasační stížnost v českém jazyce, se Nejvyšší správní soud domnívá, že taková situace nenastala a uváděným námitkám proto nepřisvědčil. V souladu s tím tak nemohl přisvědčit ani tvrzení stěžovatele o tom, že neporozuměl poučením krajského soudu.

Konečně k námitce, že stěžovatel nebyl soudem poučen o právu požádat o ustanovení zástupce s uvedením všech podmínek stanovených § 37 s. ř. s. (správně zřejmě mělo být uvedeno § 35 s. ř. s., pozn. Nejvyššího správního soudu), čímž došlo k porušení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, Nejvyšší správní soud uvádí, že povinnost poučení o doslovném znění právní úpravy ze zákona nevyplývá. Navíc z výzvy ze dne 29. 12. 2003 založené v soudním spise, jednoznačně plyne, že stěžovatel byl soudem poučen o možnosti ustanovení zástupce, s odkazem na § 35 odst. 7 s. ř. s., což je nutno považovat za zcela dostatečné A řádné poučení o možnosti požádat o ustanovení zástupce. To v případě stěžovatele PLATÍ tím spíše, když ve vlasti (jak vyplynulo ze spisu) studoval právnickou fakultu. O ustanovení zástupce přesto stěžovatel nepožádal. Nejvyšší správní soud tak neshledal ani porušení ustanovení § 35 s. ř. s, či čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že neshledal takové vady řízení, které měly za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé či porušení práva na spravedlivé řízení před soudem.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

K žádosti stěžovatele o ustanovení tlumočníka Nejvyšší správní soud závěrem uvádí, že za situace, kdy mu byl ustanoven právní zástupce, a kdy v řízení o kasační stížnosti nebylo nařizováno jednání, a za situace, kdy stěžovatel dokázal podat žalobu i kasační stížnost v českém jazyce, nebylo třeba pro nadbytečnost již tlumočníka ustanovovat.

O žádosti na osvobození od soudních poplatků přitom nebylo třeba rozhodovat, neb řízení ve věci azylu je od soudních poplatků osvobozeno.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci úspěch, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele JUDr. Tomáš Absolon, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování stěžovatele v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb.(ve znění účinném ke dni poskytování právních služeb) za dva úkony právní služby (á 1000 Kč - § 11 odst. 1 písm. b/, § 11 odst. 1 písm. d/ ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a dvou režijních paušálů (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. prosince 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu